

80-odstotnemu sirupu dodamo približno tri dele sladkorja v prahu (3:1).

Maso z roko pregnetemo. Opozorjam, da bo zaradi težav z ročnim gnetenjem, dovolj 1 kg sladkorja naenkrat. Vse skupaj damo v vrečko, nadaljnja priprava pa je enaka kot pri prvem načinu priprave.

Strojno gnetenje zahteva industrijski gnetilec in vprašanje je, če je pekarski gnetilec za testo dovolj močan, čeprav ga je inž.

Šivic verjetno preizkusil in ga priporoča. Pravi, da lahko v pol ure zgnetemo 50 kg pogače.

Eno od poglobitnih vprašanj je, kako priti do sladkorja v prahu, saj je v trgovini predrag. Za mletje sladkorja uporabljamo kladivasti mlin, ki ga izdeluje MILAN PAV-ŠIČ, Za gradom 20, IDRIJA – oglas na ovitku SLOVENSKEGA ČEBELARJA, april 1993.

Z društvenega življenja

IZ KRONIKE III. POLHOGRAJSKI DOLOMITI IN NJIHOVI ČEBELARJI

Dr. JOŽE RIHAR

Če pridete v Polhov Gradec, vam bodo poučeni povedali, da so tod izkopali zelo bogato grobno opremo iz 1. stoletja, da so na Lovrencu odkrili pozno antično naselbino, da je tja leta 1838 prišel saški kralj Friderik Avgust II. občudovat blagajev volčin, nihče pa vam ne bo vedel povedati, da se je leta 1873 v članstvo Čebelarškega društva za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko med prvimi prijavil Jože Štirmoš izpod Tošča.

Kako veliko **zanimanje za čebelarstvo** je bilo **pred 120 leti** na območju Polhograskih Dolomitov lahko sklepamo po tem, da poleg njega najdemo med udi takratnega strokovnega glasila »Slovenska čebela« še tele može:

Janeza Češnovarja, posestnika na Dohovi;
Janeza Medena, posestnika na Topolu;
Mateja Otrina, trgovca v Rovtah;
Janeza Pekolja, mizarja v Babni Gori;
Matijo Pečovnika, posestnika v Zaklancu;
Franca Riharja, župnika v Planini, doma iz Polhovega Gradca, in
Janeza Turka, posestnika na Topolu.

Z razmeroma majhnega območja torej kar osem čebelarjev, če upoštevamo, da je bilo iz vojvodine Kranjske tedaj skupaj le 174 članov.

To je bilo še v prejšnjem stoletju. Naslednji korak so napravili **pograjski čebelarji**

pred 70 leti. Aprila 1920 so ustanovili Čebelarško podružnico s 27 člani. Iz poročila ustanovnega občnega zbora razberemo, da je bil za načelnika podružnice izvoljen Franc Golmajer, kaplan v Polhovem Gradcu. Njegov namestnik je bil Jernej Trnovec, podobar v Polhovem Gradcu. V odboru so bili še Anton Baloh, orožniški stražmojster, Franc Zdešar z Babne Gore in Franc Vrhovec s Črnega Vrha.

Novo čebelarstvo obdobje se je v Polhovem Gradcu začelo pred 25 leti.

Tedanji odbor Čebelarške družine Ljubljana Vič, pri kateri sem bil tajnik, je namestnik priredil veselico. Ker s predsednikom družine Jožetom Mažgonom nisva našla primerne lokacije, ideja pa mi je bila všeč, sem razmišljal takole. Če je bilo okolje Turističnega doma v Polhovem Gradcu primerno za sestanek etiopskega cesarja Hajlija Selasija in »komunističnega kralja« Josipa Broza – tako je maršala Tita imenoval novinar Hejkal ob njegovem obisku v Egiptu – zakaj ne bi bilo primerno tudi za čebelarstvo prireditve. Ko sem k sodelovanju povabil predsednika polhograjske čebelarške družine Vinka Zibelnika, je bil takoj za to.

Zgodilo se je, da je bil 20. junija 1968 ob Turističnem domu **čebelarški tabor**. Prireditve sta pripravljali obe čebelarški organizaciji.

Jernej Nartnik, Vinko Zibelnik in dr. Jože Rihar ob otvoritvi čebelarškega doma v Polhovem Gradcu.

Ne vem, če je kdo kdaj opisal osrčje Polhograjski Dolomitov z večjim zanosom in pesniškim občutjem, kot je to uspelo gostu Francetu Guni v članku »Lepi spomini na sončni Polhov Gradec«.

Ko opisuje vožnjo z avtobusom, pove, da se na Dvoru cesta skupaj z Gradaščico stisne med zelena hribovska pobočja.

»Ko pa se soteska kmalu spet odpre, zagledam pred seboj veličastno, edinstveno podobo: iz prostrane doline, obdane z gozdnatimi hribi, se dviga pred mojimi očmi visok stožčast hrib, na katerega južnem pobočju se je razkošatila prijazna vas, ožarjena od jutranjega sonca. Je to tista »Kalvarija«, ki jo turistični priručnik tako spoštljivo omenja kar na prvem mestu med zanimivostmi te pokrajine? Da, in če smem primerjati veliko z malim, naj pripomnim: kakor veličasten dolomitni oltar, ki se sredi velikanske naravne katedrale dviga proti nebesnemu svodu! Res nekaj lepega. To je torej opevani Polhov Gradec, središče Polhograjskega hribovja! Izstopim, avtobus pa odvihra ob robu vasi po cesti proti Črnemu Vrhu.« Pripoveduje, da je bilo udeležencev kot listja in trave, da je igral znani ansambel, da so predstavili enodejanko o Antonu Janši in da je bilo ob splošnem veselju in rajanju dosti priložnosti za utrjevanje prijateljskih vezi.

Na taboru so bile na voljo čebelarške specialitete, različni prigrizki in dobra kapljica, skratka, tabor je tudi po finančni strani lepo uspel.

Čebelarška družina Polhov Gradec je v prihodnjih letih sama prirejala podobne tabore v Srednji vasi.

Meni se je v zvezi s taborom 1968 vtisnila v spomin zlasti zagnanost in organizacijska sposobnost g. Vilka Zibelnika. Leta 1970 je Čebelarško društvo Polhov Gradec v program zapisalo graditev svojega doma. Pri tem je vztrajalo tudi prihodnje leto, iz zapisnika občnega zbora za leto 1972 pa razberemo, da čebelarški tabor ni uspel, da ima društvo premalo finančnih sredstev za graditev doma in da je naletelo na številne druge ovire. V zapisniku za leto 1973 vnovič beremo, da zaradi objektivnih okoliščin načrt o graditvi doma ni uresničljiv. Podpisani, ki ga je društvo v Polhovem Gradcu domala redno vabilo na svoje letne skupščine, sem leta 1974 v imenu Zavoda za čebelarstvo povedal, da je Zavod pripravljen finančno pomagati pri graditvi doma, če bi polhograjski čebelarji privolili v souporabo stavbe. Natančno razčlenjen predlog sem še isto leto poslal petim vodilnim članom. Prihodnji razvoj dogodkov je pokazal, da se je za sodelovanje in graditev najbolj zavzemal tedanji predsednik društva Jernej Nartnik, tedaj direktor krajevnega lesarskega podjetja. Iz zapisnika občnega zbora za leto 1975 razberemo, da je upravni odbor društva na petih sejah razpravljal o vlogi Zavoda in da je bil Nartnik imenovan za predsednika pripravljalnega odbora za graditev doma. Tedanje Nartnikovo mnenje, ki ga je povedal na zboru – da bi namreč z dograditvijo doma društvo izpolnjevalo vse pogoje za ustanovitev občinskega **čebelarškega izobraževalnega centra**, je izziv še danes. Leta 1976 je dobil gradbeni odbor naročilo, da velikost in funkcionalnost Čebelarškega doma uskladi z Zavodom za čebelarstvo, tako da bi prostore lahko uporabljala oba zainteresirana.

Z zgraditvijo doma leta 1980 so si polhograjski čebelarji postavili svojevrsten spomenik. Dom so gradili s prostovoljnimi de-

lom in denarnimi prispevki čebelarjev, uslugami številnih kmetov in finančno udeležbo Zavoda za čebelarstvo. Šele pred zaključnimi deli pa je finančno pomagala tudi občina Ljubljana Vič-Rudnik.

S pogodbo o sofinanciranju Doma čebelarjev si je Zavod, ki se je medtem reorganiziral v Čebelarstvo zadrugo Ljubljana, za 11 let pridobil pravico brezplačne uporabe potrebnih prostorov. Maja 1980 se je zadruga iz utesnenih prostorov zasebne hiše v Rožni dolini preselila v Dom čebelarjev. Zadruga se je nekoliko pozneje priključila

Hmezadu, mlekarna Arja vas, »Zelena dolina« s Čebelarstvom v Medlogu. Danes je v Domu čebelarjev zasebno čebelarstvo podjetje, ki ga uspešno vodi nekdanja uslužbenka zadruga, inženirka živilske tehnologije Malči Božnar, domačinka iz Hrastenic.

Viri:

Slovenska čebela 1974; Slov. čebelar 1920, 4-5: 69; 1972, 11: 317-319; 1992, 7-8: 207-208
Zapisniki občnih zborov Čeb. društva Polhogradec 1971, 1973, 1975, 1976, 1977.

Pismo dr. J. Riharja, 28. 10. 1974.

PRODAM lesen čebeljak 3x5 m in 24 AŽ panjev 10-S ter 4 AŽ 7S. Tel.: (068) 57-770.

PRODAM kamion TAM 5000 z 51 naseljenimi Grajševimi 11S panji ter pribor (8-S točilo Rihar, tehnica, agregat). Tel.: (069) 43-046.

PRODAM 13 naseljenih in 37 praznih LR panjev z vso opremo, tel. (063) 25-116, zvečer.

OBVESTILO PREVAŽALCEM

Vsa čebelarstva obveščajo prevažalce, da svoj prihod na pašo obvezno prijavijo. Vsi prevozniki čebelnjaki morajo imeti na paši označbo s točnim naslovom, telefonom lastnika in registrskimi tablicami na vozilu. Zdravstvene dokumente in dovoljenja pa morajo izročiti odgovornim poverjenikom za pasišče. V nasprotnem primeru bodo čebelarstva obvestila ustrezne inšpekcijske službe. Priporočamo vsem prevažalcem da pred prevozom ustrezno zatrejo oziroma zdravijo varozo čebel.

Vse, ki nameravate prevažati čebele, obveščamo tudi, da se ne glede na lastništvo stojišča (zemljišča), **obvezno pisno prijavite poverjenikom za pasišča, ker le čebelarstva upravljajo s čebeljo pašo.**

Društva ne bodo omejevala dovozov na pasišča v skladu z največjo dogovorjeno zmogljivostjo pasišč, zahtevajo pa red in dobre odnose v korist vseh.

NASLOVI IN TELEFONI POVERJENIKOV ZA PASIŠČA

ČD IDRIJA – Alojz Rupnik, Črni vrh 27 a, tel. (065) 77-132 za idrijsko območje

ČD KRIM – Janez Švigelj, Kamnik pod Krimom 27, tel. (061) 631-394 za področje Rakitne, Gorenje Brezovice in Kamnika pod Krimom

– Franc Suhadolnik, Jezero 115, tel. (061) 631-129 za področje Jezera

ČD KOSTANJEVICA NA KRKI – Jože Premru, Dol. Prekopa 8, Kostanjevica, tel. (0608) 60-108.

– Franc Maksl, Oražnova 14, Kostanjevica, tel. (0608) 60-072.

Republiška služba za opazovanje
in napovedovanje medenja

V MURSKI SOBOTI SMO PRIPRAVILI SESTANEK O IZRABI AKACIJEVE PAŠE

Na pobudo službe, ustanovljene pri ministrstvu za kmetijstvo in gozdarstvo, smo sestanek pripravili 2. aprila v prostoru ZČD Murska Sobota. Sestanka so se udeležili

tudi predsedniki ZČD Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota, poverjeniki oziroma referenti za pasišča in veterinarski svetovalec za čebelarstvo v